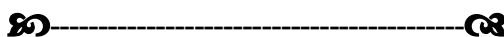

ภาวะผู้นำในการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานครตามหลัก สัปปริสธรรม*

LEADERSHIP IN COMMUNITY MANAGEMENT IN BANGKOK ACCORDING TO
SAPPURISTHAM PRINCIPLES

ชชนิธิฐา ชัชวาลวงศ์

Chatnitita Chatchavalwong

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

E-mail: chatnitita@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานครตามหลักสัปปริสธรรม พบว่า การบริหารจัดการชุมชนโดยหลักการภาวะผู้นำ ได้แก่ มีแนวความคิดในการบริหารจัดการ มากกว่าการสั่งการ แก้ปัญหาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมอุดมการณ์ เพื่อสร้างสรรค์งานตามเป้าหมายและป้องกันปัญหาต่างๆ เน้นการบริหารอย่างมีกรอบแนวคิดตามหลักสัปปริสธรรม ได้แก่ การบริหารชุมชนอย่างมีหลักการเพื่อเป็นการป้องกันปัญหา และสร้างสรรค์งานตามเป้าหมาย และกรอบแนวคิดที่ดี พร้อมทั้งการพิจารณาให้รู้ถึงความเหมาะสมต่อการบริหารจัดการชุมชนเน้นความพอประมาณ และความพอเพียง เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าตามเวลาที่เหมาะสม เน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อประโยชน์ต่อชุมชน และขับเคลื่อนชุมชนให้พัฒนาไปได้ตามแนวทางของหลักสัปปริสธรรมควบคู่กับการบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; หลักสัปปริสธรรม; การบริหารจัดการ; ชุมชน

Abstracts

This academic paper was to study leadership in community management in Bangkok according to Sappurisa-dhamma principles, It was found that community management by leadership principles, i.e., having a concept of management rather than command, solving organizational problems effectively,

*Received August 15, 2022; Revised September 26; Accepted October 3, 2022

paying attention to ideological peers, creating beauty according to goals and preventing problems, emphasizing management with a conceptual framework based on the principles of Sappurisa-dhamma, namely, managing communities with principles to prevent problems, and create work according to goals and good conceptual frameworks, as well as consider the appropriateness of community management, emphasizing moderation and self-sufficiency in order to achieve value in a timely manner emphasizing community-centered for the benefit of the community and driving the community to develop in accordance with the principles of Sappurisa-dhamma along with managing the community to be strong and self-reliant.

Keywords: Leadership; Suppurisa-dhamma, Management; Community

บทนำ

ภาวะผู้นำในปัจจุบันมีความสำคัญต่อประชากรที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก เพราะว่าผู้ที่อาศัยอยู่ร่วมกันต้องมีผู้นำเพื่อช่วยในการบริหารจัดการให้เป็นได้ด้วยความเรียบร้อย ดึงดูด ทำให้เกิดความสงบสุขในสังคม โดยเฉพาะผู้นำที่ต้องควบคุม หรือคอยกำกับดูแลบุคคลเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ร่วมกัน หรือปฏิบัติงานร่วมกัน ต้องมีการควบคุมดูแลอย่างเหมาะสมซึ่งผู้นำที่ดีนั้นควรมีความพยายามที่จะทำให้งานสำเร็จด้วยความเต็มใจ หรือเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในทุก ๆ สิ่งโดยตรง (บ้านจอมยุทธ, 2543) เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจต่อประชาชนในที่อยู่อาศัยในชุมชนให้เกิดความเชื่อมั่น และมีทัศนคติที่ดีผู้นำ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้โดยผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้การบริหารจัดการนั้นเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ

สำหรับการจัดการชุมชนนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมกันสำหรับการพัฒนา เพื่อให้ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า โดยในพื้นที่ชุมชนกรุงเทพมหานคร มีจำนวนชุมชน 2,071 ชุมชน (กองนโยบายและแผนงาน, 2561) ซึ่งในแต่ละชุมชนเหล่านี้ต้องมีการบริหารจัดการ เพื่อให้ชุมชนมีความมั่นคง และสามารถพัฒนาให้ชุมชนนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรที่จะได้รับความร่วมมือกับประชาชนในชุมชนทุกคน เพื่อให้การดำเนินงานภายในชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบันนี้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามผู้บริหารของกรุงเทพมหานคร ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และเพื่อให้ชุมชนมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร ควรมีลักษณะอย่างไรบ้าง ล้วนขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่จะมีแนวทางหรือทิศทางในการบริหารจัดการให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางของคนในกรุงเทพมหานครเพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำของประชาชน หรือชุมชนเกิดความขัดแย้งกัน จำเป็นต้องเริ่มที่ผู้บริหารชุมชนเป็นหลักเพื่อให้ชุมชนมีผู้บริหารที่ดี มีคุณภาวะผู้นำในการสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนต่อไป

ดังนั้นผู้เขียนได้นำหลักสัปปริสธรรม 7 ประการ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2561) มาเพื่อประยุกต์ใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานคร สำหรับทำให้เกิดการพัฒนาของควมมีวุฒิภาวะผู้นำที่ดีควรปฏิบัติอย่างไรในชุมชน หรือควรมีทัศนคติอย่างไร เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการบริหารจัดการชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามหลักธรรมดังกล่าวนี้

โดยปัญหาทั่วไปของภาวะผู้นำนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี โดยในสิ่งสำคัญคือ ผู้นำชุมชนต้องมีวุฒิภาวะผู้นำมากขึ้น เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดี เมื่อนำหลักสัปปริสธรรมมาเป็นหลักในการบริหารจัดการชุมชน ย่อมทำให้เป็นผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา ในการบริหารจัดการชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจคนในชุมชนว่าสามารถปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้เกิดการพัฒนา การบริหารจัดการที่ดีในชุมชนซึ่งผู้เขียนจะได้อธิบายในลำดับต่อไป

ภาวะผู้นำลักษณะทั่วไป

การเป็นผู้นำเป็นรูปแบบที่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความเคารพ และเป็นที่ยอมรับของผู้ที่อยู่ภายใต้ในการบริหารจัดการนั้น ซึ่งคำว่า “ผู้นำ” เป็นผู้ที่ทำหน้าที่นำในการทำกิจกรรม หรือปฏิบัติงานในสิ่ง ๆ นั้น ส่วนในลักษณะของ “ภาวะผู้นำ” มีรูปแบบชัดเจนโดยต้องเป็นผู้มีความสามารถในการชี้นำและโน้มน้าวพฤติกรรมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานด้วยความมั่นใจและกระตือรือร้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต มี 7 แบบ คือ (บริษัท ชิกน่า ประกันภัย จำกัด (มหาชน), 2565)

1. สื่อสารอย่างเปิดเผยและเหมาะสม ทำให้สามารถเกิดความเข้าใจในการสื่อสารนั้น เป็นผลกระทบที่ต้องมีการสื่อสารโดยตรงต่อผู้ที่รับสารนั้นไม่ทำให้เกิดความสับสนต่อผู้ที่รับสารนั้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีซึ่งไม่ทำให้เกิดข้อผิดพลาด
2. เป็นผู้ฟังที่กระตือรือร้น ทำให้กระบวนการในการรับสารนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที ซึ่งไม่ทำให้เกิดความล่าช้า เพราะผู้สื่อสารและผู้รับสารนั้นมีความสอดคล้องกันของข้อมูลนั้นโดยตรง
3. ส่งเสริมศักยภาพและการเติบโตในสายอาชีพ ซึ่งต้องมีการพัฒนาศักยภาพของบุคคลทั้งในส่วนที่เป็นความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ โดยมีกระบวนการของการที่ต้องมีการพัฒนาให้สามารถเติบโตไปในทิศทางที่ตรงกับความสามารถของตนเอง
4. สอนแทนการออกคำสั่ง มีการให้คำแนะนำเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างมีความถูกต้องเหมาะสม ไม่ออกคำสั่งหรือมีการสั่งการให้ผู้ที่อยู่ภายใต้การทำงานของตน แต่ควรมอบหมายภาระงานที่เหมาะสมให้และควรแนะนำงานนั้นเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่ดีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5. กำหนดเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน ในการปฏิบัติงานโดยมีกรอบของการทำงานที่ชัดเจนจะทำให้ช่วยลดเวลาในการทำงาน และทำให้งานนั้นมีประสิทธิภาพตามกรอบเป้าหมายที่กำหนด โดยไม่ทำให้เกิดความผิดพลาดของการทำงาน

6. ดิชมให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนา และทำให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง ไม่หลุดกรอบของความคิดสร้างสรรค์ โดยทำให้อยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติที่ดีงาม

7. รับฟังคำติชมและปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ ทำให้รูปแบบการทำงานภายในหน่วยงานมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี และมีความเหมาะสมอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งเพื่อช่วยผลักดันบุคลากรในพื้นที่ชุมชนมีความเข้าใจในการทำงานนั้นได้

ซึ่งทั้ง 7 รูปแบบนี้แสดงให้เห็นเข้าใจถึงบริบทของภาวะผู้นำที่ควรมี และเป็นในการบริหารจัดการองค์กร หรือหน่วยงานเพื่อให้เกิดความมีเสถียรภาพและให้มีความก้าวหน้าต่อไป โดยภาวะผู้นำนั้นจำเป็นต้องควบคู่ไปพร้อมกับบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (ชูศักดิ์ เอกเพชร, 2561)

1. เป็นทั้งหัวและหางขององค์กร โดยในบทบาทหน้าที่ลักษณะนี้ จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบที่สูง เพราะการเป็นผู้นำมีทั้งความรู้ ความสามารถ และความพร้อมในการที่จะรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาของตนอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้งานเดินหน้าต่อไปได้ โดยไม่มีความผิดพลาด

2. เป็นผู้วางแผนและนโยบาย โดยความเป็นผู้นำที่มีวุฒิภาวะผู้นำ ควรที่จะเข้าใจองค์กร หรือหน่วยงานของตน เพื่อเป็นการวางนโยบายให้ผู้ใต้บังคับบัญชานั้นสามารถปฏิบัติได้ตามนโยบายอย่างถูกต้อง และมีเป้าหมายในการจัดการอย่างชัดเจน

3. เป็นผู้ประสานงาน ประสานคน โดยเป็นผู้ที่มีความเข้าใจองค์กร สามารถเข้ากับผู้ร่วมงานภายในหน่วยงานได้ หรือเข้าใจบริบทเป็นผู้ที่คอยประสานงานและทำงานร่วมกันได้โดยไม่เกิดข้อขัดแย้งในองค์กร

4. เป็นผู้แก้ปัญหา อุปสรรคขององค์กร ในทุก ๆ องค์กรล้วนมีปัญหาอุปสรรค แต่ว่าการแก้ปัญหาส่วนใหญ่นั้น ผู้นำองค์กรต้องมีส่วนเข้าไปแก้ไขร่วมด้วยเพื่อให้องค์กรนั้นสามารถที่จะผ่านวิกฤติหรือปัญหาที่เกิดขึ้นไปอย่างเรียบง่าย และดำเนินการต่อไปได้

5. เป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างที่ดี ลักษณะของผู้นำที่ดีต้องมีความปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมภายในองค์กร มีการวางตัวตนที่ดีภายในองค์กร มีทัศนคติที่ดี ไม่เป็นผู้ที่ยึดประโยชน์ตนเองเป็นหลัก แต่ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญในองค์กร เพื่อให้บุคลากรภายในองค์กรอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. เป็นผู้วินิจฉัยตัดสินใจ โดยผู้นำต้องมีอำนาจในการตัดสินใจเป็นลำดับสุดท้ายเพื่อเป็นการชี้ลักษณะการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ดี ซึ่งผู้นำต้องตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ไม่ทำให้เกิดความผิดพลาดต่อความเสียหายภายในองค์กร

สำหรับบทบาทหน้าที่ผู้นำนั้นจำเป็นต้องประสบพบเจอกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งบุคคลผู้มีภาวะผู้นำนั้นจะต้องเป็นผู้ที่คอยคิดแก้ไขปัญหาตลอดเวลา ไม่จำเป็นต้องรอให้ปัญหาเกิดขึ้นก่อน แต่ก็มีเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสมไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร (นภสวรรณ สิทธิธรรม, 2564) แต่สำหรับผู้นำแล้วจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่ดี ซึ่งประกอบด้วย เป็นผู้ที่มีสื่อสารได้อย่างชัดเจน เป็นผู้ที่มีความรักในงานที่ทำอย่างตั้งใจ โดยไม่ได้สนใจชื่อเสียงเกียรติยศรวมทั้งเปิดใจรับสิ่งใหม่ และยังมีตั้งใจทำเพื่อคนในองค์กร ซึ่งเป็นการสร้างกำลังใจ รวมทั้งมีความเคารพผู้อื่น เป็นผู้ที่รักษาความสัมพันธ์อันดีกับทุกคนทำให้เห็นเป็นตัวอย่างและเป็นผู้ที่ไม่หยุดที่จะเรียนรู้ทำให้ผู้ที่อยู่ภายใต้การควบคุมและดูแลของผู้นำในลักษณะดังกล่าวนี้ เกิดความมั่นใจในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความสงบสุขขององค์กรเพราะว่าผู้นำนั้นจำเป็นต้องมีรูปแบบที่ชัดเจน ควบคู่ไปกับทักษะที่ผู้นำหรือผู้บริหารควรมี 4 ประการ คือ (สมคิด บางโม, 2538)

1. การพัฒนาทักษะทางความคิด
2. การพัฒนาทักษะด้านมนุษย
3. การพัฒนาทักษะด้านเทคนิค
4. การพัฒนาทักษะด้านการออกแบบ

โดยผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องมี คือ การพัฒนาตนเองอยู่เสมอทำให้เกิดความสามารถในการเป็นผู้นำ จำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในหลากหลายด้าน ทั้งความคิด ความเข้าใจมนุษย์ เทคนิคในทั่วไป และการออกแบบในหลากหลายด้านเพื่อให้องค์กรมีความประสิทธิภาพภายใต้มุมมองของความเป็นจริงในสังคม

ดังนั้นภาวะผู้นำมีลักษณะที่แตกต่างไปจากผู้บังคับบัญชาที่คอยสั่งการ หรือคอยกำกับดูแลอย่างเดียว แต่ภาวะผู้นำนั้นเป็นผู้ที่เข้ามาสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีและเชิงสร้างสรรค์ คือ บุคคลผู้มีภาวะผู้นำมีแนวความคิดในการบริหารจัดการ มากกว่าการสั่งการ แก้ปัญหาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมอุดมการณ์ เป็นผู้ที่ยึดให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ในองค์กรเพื่อความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อองค์กร คิดสร้างสรรค์ต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ถือว่าเป็นผู้มีวุฒิภาวะผู้นำอย่างแท้จริง เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการชุมชน โดยจะอธิบายในลำดับต่อไป

การบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานครปัจจุบันมีรูปแบบลักษณะบริหารจัดการอย่างไร

สำหรับการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน ชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีจำนวนมากขึ้น (สำนักงานเขตลาดพร้าว, 2556) ตามรูปแบบของการจัดตั้งชุมชน ตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2555 ชุมชนหมายถึง ชุมชนแออัด ชุมชนเมือง ชุมชนชานเมือง เคหะชุมชน ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร และชุมชนอาคารสูงที่กรุงเทพมหานครกำหนดขึ้น โดยทำเป็นประกาศของกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการ

บริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานครนั้นต้องมีกระบวนการและกฎหมายรองรับ รวมทั้งแนวทางในการบริหารจัดการชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครให้น่าอยู่ล้วนต้องมีแผนในการพัฒนาชุมชน (พระราชบัญญัติระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยชุมชนและคณะกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564, 2564) ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาและดำเนินงานของชุมชนอย่างมีทิศทางตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหให้เป็นไปตามความต้องการและแก้ปัญหาที่ชุมชนได้ร่วมกันคิด กำหนดแนวทาง และกิจกรรมการพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอกด้วย การคำนึงถึงศักยภาพทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ซึ่งในการบริหารจัดการชุมชนจำเป็นต้องมีคณะกรรมการในการขับเคลื่อนชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน ทำให้เห็นรูปแบบในการบริหารจัดการอย่างชัดเจนต่อชุมชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้นำชุมชน คณะกรรมการบริหารชุมชนนั้นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้คนในชุมชนนั้นอาศัยอยู่อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยคำนึงถึงรูปแบบการบริหารชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง 4 องค์ประกอบ คือ (จุฬามณี แก้วโพทอง และคณะ, 2561)

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
2. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี
3. ปัจจัยด้านทุนชุมชน
4. แนวทางการพัฒนา

ดังนั้น ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่าเป็นแนวทางการบริหารจัดการชุมชนให้เข้าถึงคนในชุมชนเพื่อให้สามารถอาศัยอยู่อย่างมีความสุข ทั้งด้านเศรษฐกิจนี้ผู้บริหารชุมชนจำเป็นต้องมีความสามารถเพื่อสร้างความเข้าใจในเศรษฐกิจของชุมชนว่าควรมีการพัฒนาอย่างไร ด้านเทคโนโลยีผู้นำชุมชน ต้องมีความเข้าใจในการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนต้นแบบ พร้อมทั้งเผยแพร่เรื่องราวของชุมชนให้เป็นไปตามกลยุทธ์ของชุมชน ในด้านทุนชุมชนผู้นำชุมชนต้องมีการบริหารจัดการให้เกิดผลประโยชน์ชุมชนให้มากขึ้น และเหมาะสมต่อชุมชน และด้านแนวทางการพัฒนา โดยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยในชุมชนกรุงเทพมหานครนั้น รศ.ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้ว่าราชการนั้นได้มีแนวคิดที่จะสนับสนุนชุมชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การแก้ปัญหาคนจนเมืองเพื่อสร้างชุมชนเมืองนั้นให้มีเสถียรภาพในทุก ๆ มิติ เพราะ (กรุงเทพธุรกิจ, 2565) ชุมชนเป็นเส้นเลือดฝอยของเมือง เราจำเป็นต้องช่วยกันบริหารจัดการชุมชนเมืองให้น่าอยู่ รวมทั้งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการชุมชนอื่นในหลากหลายพื้นที่ที่จำเป็นต้องมีการช่วยกันเพื่อกรุงเทพมหานครเมืองน่าอยู่

หลักสัปปุริสธรรม

หลักสัปปุริสธรรม เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หมายถึง หลักธรรมที่ทำให้เป็น สัตบุรุษ เป็นหลักธรรมที่ทำให้เป็นผู้มีความเป็นคุณสมบัติของผู้ดี ธรรมของคนดี (สารานุกรมเสรี,

2563) ความเป็นคนดีที่สมบูรณ์ เป็นธรรมที่เหมาะสมต่อการเป็นผู้นำ โดยเฉพาะผู้ที่เป็นหัวหน้าคน หรือ ผู้นำที่จะต้องเป็นผู้รู้จักเหตุผล รู้จักตัวเอง และผู้อื่น รู้จักกาลเทศะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรู้จักนัยความต้องการ ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อจะได้เลือกใช้คนให้ถูกกับงาน หรือใช้คนให้เหมาะสมกับงาน (ไทยเฮลท์ไลฟ์, 2559) ซึ่งรวมทั้งธรรมที่ทำให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นผู้ที่ควรค่าแก่การยกย่อง โดยหลักสัปบุริสธรรม 7 ประการนี้เมื่อนำมาอธิบายให้เข้าใจเพิ่มเติมเพื่อเป็นการเข้าถึงความหมายอย่างชัดเจน และเพื่อช่วยให้เกิดความชัดเจน ทั้งมีความเข้าใจในหลักการ เหตุผลของหลักธรรมทั้ง 7 ประการ ซึ่งประกอบด้วย ดังนี้ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2561)

1. อัมมัญญตา หมายถึง รู้จักเหตุ รู้หลักการ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมดา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล (สารานุกรมเสรี, 2563) เช่น ทำไมฝนจึงตก สาเหตุมาจากอะไร และผลจะเป็นอย่างไร รู้ว่าจะต้องกระทำเหตุแบบนี้ (พระมหาสมชาย ฐานวุฑฺโฒ, 2553) โดยในหลักการนี้เป็นหลักการที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดปัญหา หรือมีปัญหาด่าง ๆ เกิดขึ้น จำเป็นต้องมีการแก้ไขที่เหตุ คือ หลักที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นการคลี่คลายปัญหานั้น และแก้ไขปัญหานั้นให้หมดลง ซึ่งหลักการในการจัดการปัญหานั้น ต้องเริ่มที่เหตุ หรือหลักการ การรู้กฎเกณฑ์ที่เกิดขึ้น รู้สิ่งที่ทำให้เกิด โดยเมื่อเรารู้แนวทางการแก้ปัญหานั้นแล้ว ก็ย่อมสามารถพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่ค้างนั้นให้รอดพ้นสำเร็จไปได้ ดังนั้นการเป็นผู้รู้ในหลักการ หรือรู้เหตุนี้ ทำให้เกิดการพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นว่า ต้นเหตุของปัญหาคืออะไร ควรแก้อย่างไร และหลักการที่ควรจะนำมาใช้นั้นมีลักษณะอย่างไรเพื่อเป็นการป้องกันสิ่งที่เกิดขึ้นในภายหลัง ซึ่งทำให้ทำให้รู้กฎเกณฑ์ แห่งเหตุนี้ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร มีแนวทางอย่างไรบ้างเพื่อเป็นการป้องกันในสิ่งนั้นที่จะเกิดซ้ำ

2. อัตถัญญตา หมายถึง รู้จักผล รู้ความมุ่งหมาย การเป็นผู้รู้จักผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำ สามารถรู้ถึงความมุ่งหมายของธรรมแต่ละอย่างได้ชัดเจน เช่น รู้ว่าประพฤติตามธรรมข้อนี้จะได้รับผลอย่างนี้ และรู้จักที่จะแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง และผู้อื่น (ไทยเฮลท์ไลฟ์, 2559) โดยเมื่อเราแก้ปัญหมาแล้ว หรือเมื่อกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปแล้ว สิ่งที่ทำให้เกิดความคาดหวังต่อมา คือ ผลของการกระทำ ผลตอบรับในสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติไปแล้วนั้น มีผลอย่างไร ซึ่งในหลักการทางพระพุทธศาสนานั้น เมื่อแก้ไขปัญหมาแล้วสิ่งที่ตามมานั้น คือ สิ่งที่ได้รับทำให้รู้กฎเกณฑ์ รู้ว่าสิ่งที่ทำให้เกิดนั้น ผลเป็นอย่างไร และแก้ไขแล้ว มีลักษณะอย่างไร ทำให้เกิดการตระหนักถึงผลลัพธ์นั้น รวมทั้งช่วยให้เกิดการป้องกันในสิ่งที่เกิดขึ้น หรือหาแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมได้ ดังนั้น การรู้ความมุ่งหมายนี้ เป็นการรู้และเข้าใจในทางการคาดเดาว่าสิ่งที่เกิดขึ้นต่อไปนั้น เหมาะสมหรือไม่ ต่อย่างใด ควรจะเข้าใจอย่างไรบ้าง ซึ่งเมื่อมองในมุมมองนี้แล้วทำให้เกิดการเข้าใจต่อจากหลักของเหตุที่เมื่อทำแล้ว ผลที่ตามมานั้นเป็นอย่างไร ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นจำเป็นต้องยอมรับผลที่ตามมานั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3. อัตตัญญา หมายถึง รู้จักตน ในความรู้จักตนนี้ควรรู้ว่าแคไหน เพียงไร แล้วประพฤติให้เหมาะสมให้เกิดผลดี(สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต), 2561) เป็นความรู้จักกำลัง สภาวะ ความสามารถ ความถนัดและคุณธรรม (สารานุกรมเสรี, 2563) โดยรวมไปถึงรู้จักสภาพ ความคิด และจิตใจของตน เมื่อรู้ว่าตนมีกำลัง มีความคิดอย่างไร มีอุปนิสัยอย่างไร เมื่อนั้นย่อมที่จะสามารถวางตัวหรือปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมในสังคม (ไทยเฮลท์ไลฟ์, 2559) เพื่อเป็นการสังเกตตนเองว่า มีสิ่งใดบ้างที่เรามีความถนัด หรือรู้จักว่าควรจะทำอะไรในสิ่ง ๆ นั้น ได้ ดังนั้น การรู้จักตนนี้ เป็นการรู้จักในสิ่งที่ตนมี คือ มีความสามารถอย่างไร ตนนั้นมีความคิดอย่างไรในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องของคุณธรรม รวมถึงความคิด หรือทัศนคติที่มีในการจะประพฤติสิ่งใดแล้ว และมองดูกำลังของตนว่า ทำได้หรือไม่ รวมทั้งสังเกตตนเองว่า มีทักษะ แนวคิด การกระทำอย่างไรบ้าง เป็นต้น

4. มัตตัญญา หมายถึง รู้จักประมาณ ในการรู้จักประมาณนี้ เป็นผู้ที่รู้จักความพอดี เช่น รู้จักประมาณในการแสวงหา ในการบริโภค ในการใช้จ่ายพอเหมาะพอควร(สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต), 2561) ซึ่งทำให้รู้จักพอดี พองาม รวมไปถึงทำให้รู้จักสภาพทาง ความคิด และจิตใจของตน เมื่อรู้ว่าตนมีกำลัง มีความคิดอย่างไร มีอุปนิสัยอย่างไร เมื่อนั้น ย่อมที่จะสามารถวางตัวหรือปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมในสังคม (ไทยเฮลท์ไลฟ์, 2559) โดยในการรู้จักประมาณนี้ทำให้เรานั้นได้รู้จักการคาดคะเนในสิ่งต่าง ๆ ว่าควรทำในสิ่งนี้อย่างไร เหมาะสมหรือไม่ โดยใช้การคิดให้เกิดความรอบคอบอยู่เสมอ เมื่อพิจารณาถึงการรู้จักประมาณนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนควรมี เพราะต้องมีการจำกัดในสิ่งใดสิ่งนั้น เพื่อไม่ให้มากเกินไป หรือไม่น้อยเกินไปตามความเหมาะสมในสิ่งนั้น ๆ ซึ่งต้องรู้จักว่าประมาณนี้ ควรทำเท่านี้ โดยเป็นการเตือนตนให้เข้าใจในสังขารของชีวิต ไม่ให้ทำเกินกว่าเหตุ สำหรับการใช้ชีวิตยังต้องมีการเข้าใจชีวิตและเข้าใจบริบท ของตน เพื่อให้เกิดความเหมาะสม

5. กาลัญญา หมายถึง รู้จักกาล ซึ่งในหลักธรรมข้อนี้ เกี่ยวข้องกับเวลา ซึ่งทำให้รู้ว่า เวลาไหน ควรประกอบกิจนั้น ๆ เช่น รู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไร(สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต), 2561) อะไรควรทำก่อน อะไรควรทำหลัง ด้วยการจัดลำดับของงาน และเวลาให้สัมพันธ์กัน รวมถึงรู้จักประมาณเวลาขณะทำสิ่งๆนั้นให้เหมาะสม (ไทยเฮลท์ไลฟ์, 2559) หรือกระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะเวลา (สารานุกรมเสรี, 2563) ซึ่งในลักษณะของหลักธรรมข้อนี้เน้นการประพฤติในสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ เวลาเป็นเครื่องวัด เพราะการจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ระยะเวลาล้วนสำคัญที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน หรือประพฤติให้เกิดข้อผิดพลาด ทำให้เห็นว่า การรู้จักกาล หรือเวลานั้น เป็นสิ่งที่ บุคคลนั้นควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะว่า เวลานั้นควรทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เหมาะสมว่าควร จะทำ หรือว่าเวลาไหนควรทำในเรื่อนั้น เพราะว่า เป็นสิ่งที่บุคคลนั้นต้องมีความเข้าใจอย่าง ถ่องแท้ ซึ่งหากเกิดความผิดพลาดไป ก็ย่อมทำให้เกิดความเสียหายมากขึ้น เพราะว่าเวลานี้เป็น เรื่องของความพอดี ความเหมาะสมในสิ่งที่ต้องทำ

6. ปริสัณญตา หมายถึง รู้จักชุมชน ความเป็นผู้รู้จักชุมชน และกิริยาที่ต้องปฏิบัติต่อประชุมชนนั้น ๆ เช่น รู้จักว่า ประชุมชนนี้ เมื่อเข้าไปจะต้องทำกิริยาอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2561) หรือการเป็นผู้รู้จักชุมชน ถิ่นอาศัย หรือสังคมที่ตนอาศัยอยู่ รวมถึงรู้จักว่าชุมชนเหล่านั้นมีความต้องการอะไร มีความเห็นหรือข้อตกลงอย่างไร เมื่อทราบเช่นนั้นแล้ว ย่อมทำให้สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างมีความสุข และเกิดความร่วมมือจากชุมชนอย่างแท้จริง (ไทยเฮลท์ไลฟ์, 2559) โดยในการรู้จักชุมชนนี้ เป็นการแสดงถึงความเข้าใจในเวลาที่อยู่ต่อชุมชนว่า ควรปฏิบัติตัวอย่างใดบ้าง ควรมีพฤติกรรมอย่างไรในชุมชน ควรทำสิ่งนั้น หรือไม่ควรทำสิ่งนั้น ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า การรู้จักชุมชน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งว่า เวลาอยู่ในพื้นที่ชุมชนหรือพื้นที่ที่มีคนจำนวนมากนั้น ควรจะปฏิบัติตัวอย่างใดเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในพื้นที่ชุมชน ควรพูดในสิ่งที่ควรพูด หรือควรทำในสิ่งที่ควรทำ เพื่อไม่ให้เกิดการเสียหายต่อภาพลักษณ์ที่ทาลงไป อาจส่งผลเสียต่อตนเอง หรือองค์กร ชุมชนที่ตนนั้นสังกัดอยู่ โดยชุมชนนั้นเป็นสถานที่ ๆ คนหมู่มากอาศัยอยู่ จึงต้องมีการสำรวจระวังในสิ่งต่าง ๆ ทั้งกาย วาจา ใจ เพื่อให้เหมาะสมกับการอยู่ในพื้นที่ชุมชน

7. บุคคลัณญตา หมายถึง รู้จักบุคคล ความเป็นผู้รู้จักบุคคล คือ รู้ความแตกต่างแห่งบุคคล ว่าโดยอริยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม(สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2561) เพื่อการเป็นผู้รู้จักเลือกคบคน ใครควรคบหรือไม่ควรคบ และรู้จักว่าคนแต่ละคนมีอุปนิสัยใจคอที่แตกต่างกัน มีคุณธรรมต่างกัน มีความประพฤติต่างกัน มีหน้าที่การงานต่างกัน (ไทยเฮลท์ไลฟ์, 2559) โดยในการพิจารณาบุคคลนี้ เพื่อเป็นการศึกษาให้เขาใจในบริบทของบุคคลนั้น ว่ามีลักษณะนิสัยอย่างไร มีความประพฤติอย่างไร เหมาะสมกับการที่จะนำมาใช้งาน หรือพึงพาในลักษณะของการเข้าร่วมสังคมได้หรือไม่ ดังนั้น การรู้จักบุคคล จึงมีสิ่งบ่งชี้ที่สำคัญของหลักสัปปริสธรรม เพราะว่าบุคคลนั้นมีความแตกต่าง ๆ กัน ทั้งในสถานที่ ความคิด ทศนคติ หรือคุณธรรม ซึ่งบุคคลนี้จำเป็นต้องมีการพิจารณาในหลากหลายด้าน โดยต้องมีความเข้าใจว่าบุคคลนั้นมีความคิดอย่างไร เป็นคนดี หรือมีลักษณะท่าทางอย่างไร เพื่อเป็นการสังเกตพฤติกรรมในเรื่องต่าง ๆ หากนำบุคคลนี้มาพิจารณาให้เกิดการมีส่วนร่วม ก็ต้องมีการศึกษาให้เข้าใจมากขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้น

ภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรมกับการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานคร

ภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรมกับการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานครนั้น จำเป็นต้องมีทั้งรูปแบบและหลักการในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อพื้นที่หรือองค์กรนั้น โดยผู้เขียนนำมาวิเคราะห์ตามหลักธรรมในรายชื่อ เพื่อให้เข้าใจดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำ ด้านธัมมัญญตา โดยภาวะผู้นำในด้านนี้เป็นผู้นำที่รู้หลักการ รู้เหตุ เพื่อให้เกิดกระบวนการคิด ทศนคติ การกระทำที่เหมาะสมนั้น ผู้นำตามหลักหวัชธธรรมนี้ จึงเป็นผู้ที่เข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้นำควรจะ มี โดยเฉพาะผู้นำที่จำเป็นต้องมีการ

บริหารชุมชนในกรุงเทพมหานคร จำเป็นที่จะต้องรู้ และเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น กำลังจะเกิด หรือเกิดขึ้นแล้ว เพื่อให้เกิดการแก้ไขที่ชัดเจน มีวุฒิภาวะในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม รู้จักคิดในสิ่งที่ดี รู้จักหลักการที่ถูกต้อง ไม่มีการละเมิดกรอบของศีลธรรมอันดีงาม หรือกฎหมาย เพราะว่าสิ่งนี้ล้วนเป็นเครื่องชี้แนวทางของเจตนาที่เกิดขึ้นของมนุษย์

2. ภาวะผู้นำ ด้านอัตตัญญูตา สำหรับผู้นำในด้านนี้เป็นผู้ที่รู้และเข้าใจถึงสิ่งที่มุ่งหมาย สิ่งทีคาดหวัง หรือผลที่จะเกิดขึ้นนั้น ทำให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เข้าใจปัญหา ในการแก้ปัญหา หรือการกระทำสิ่งใดนั้นมักจะมองถึงเป้าหมายเสมอ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ด้วยนั้นเกิดความคล้อยตามกับบุคคลผู้นั้น เพราะในการเป็นผู้นำนั้นจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ให้ชัดเจน ซึ่งในการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานครนั้น ความมีภาวะผู้นำจำเป็นต้องมีทั้งหลักการ หลักธรรมเพื่อเป็นการนำวิสัยทัศน์ ในการมีเสถียรภาพของการบริหารจัดการชุมชนให้สามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างเข้มแข็ง มีเป้าหมายรองรับอย่างชัดเจน

3. ภาวะผู้นำ ด้านอัตตัญญูตา ซึ่งเป็นการรู้และเข้าใจในบริบทของตน รู้เข้าใจหลักความสามารถในสิ่งที่พึงมี พึงเป็น รู้สภาพความคิด การกระทำของตน โดยในฐานะผู้นำนั้นจำเป็นต้องมีความสามารถ มีทัศนคติในการที่จะเป็นผู้บริหารชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง รวมทั้งนำพากลุ่มคนในชุมชนให้ศึกษา และเข้าใจความสามารถในการที่จะทำประโยชน์ให้กับชุมชน เพื่อเป็นการตอบสนองต่อสิ่งที่มีเพื่อให้ชุมชนนั้นมีเศรษฐกิจที่ดี มีประสิทธิภาพ ล้วนขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชนที่ต้องปฏิบัติ เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ลูกบ้านนั้นคอยปฏิบัติตาม ทำให้เกิดความเคารพต่อกันในฐานะบุคคล และในพื้นที่ชุมชนเมืองนั้น เป็นชุมชนที่ต้องมีความเข้าใจอย่างแท้จริง สำหรับการบริหารงานชุมชนในกรุงเทพมหานคร จำเป็นต้องมีหลักการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตน บริหารคน บริหารงาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในชุมชน ไม่ประพฤตินสิ่งที่เป็นผลเสียต่อชุมชน ตนเอง และผู้อื่น

4. ภาวะผู้นำ ด้านมัตตัญญูตา โดยผู้นำในด้านนี้เป็นลักษณะผู้นำที่รู้จักประมาณการในเรื่องต่าง ๆ ทั้งการบริหารจัดการ คอยควบคุมในทุก ๆ เรื่องอย่างเหมาะสม ไม่เข้มงวดเกินไป ไม่ปล่อยปละละเลยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้เกิดปัญหา ซึ่งผู้นำในลักษณะนี้ถือว่าเป็นผู้นำตามหลักสัปปริสธรรม เพราะเป็นผู้นำที่คอยรู้จักประมาณการในการทำงาน ในการควบคุมดูแล เพื่อให้เกิดความสมดุลต่อชุมชน โดยเฉพาะชุมชนเมือง โดยในชุมชนเมืองนี้มีการบริหารที่แตกต่างกันออกไป มีทั้งการบริหารที่ดี มีการบริหารที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในชุมชน มีการสร้างความแตกแยกต่อชุมชน สิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นภาวะผู้นำนั้น โดยเฉพาะชุมชนในกรุงเทพมหานคร คือ ความเท่าเทียมกันในสังคม เพื่อให้เกิดเป็นบรรทัดฐานที่เหมาะสม ในการบริหารจัดการชุมชนของกรุงเทพมหานครในพื้นที่ และระดับชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลกันอย่างเหมาะสม

5. ภาวะผู้นำ ด้านกาลัญญูตา ซึ่งผู้นำในด้านนี้เป็นผู้นำที่รู้จักเวลา ว่าตอนนี้ควรปฏิบัติอย่างไร เวลาไหนควรจะทำอะไร เป็นผู้ที่มีการกำหนดสิ่งต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน เพราะจะต้องมี

การประพจน์ให้เหมาะสม มีระยะเวลาที่ชัดเจนในการที่จะทำสิ่งนั้นอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการกระชับเวลา ซึ่งผู้นำในด้านนี้เป็นผู้นำที่มีความชัดเจน ในการที่จะทำสิ่งใดนั้น ต้องทำให้ตรงตามเป้าหมายตามเวลาที่กำหนด โดยเฉพาะความเป็นผู้นำในชุมชนกรุงเทพมหานครที่จำเป็นต้องมีการพิจารณาในด้านต่าง ๆ เวลาไหนควรเข้าไปควบคุมดูแล เวลาไหนควรที่จะมีการเข้าไปแก้ไขในพื้นที่ชุมชน ซึ่งในพื้นที่ชุมชนเมืองนั้น แต่ละชุมชนนั้นล้วนมีปัญหา อุปสรรค ที่มีความแตกต่างกันไป เพราะว่ามีผู้ที่มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ

6. ภาวะผู้นำ ด้านปรัญญา โดยผู้นำในด้านนี้เป็นผู้นำที่มีความเป็นผู้เข้าชุมชนมากที่สุด เพราะเวลาอยู่ในพื้นที่ชุมชนนั้น เป็นผู้รู้เวลาที่เวลาอยู่ในชุมชนนั้นควรปฏิบัติตนอย่างไรให้เหมาะสม เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน ไม่ประพจน์ในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเวลาอยู่ในชุมชนเพื่อทำให้เกิดความเสื่อมเสีย หรือเสียภาพลักษณ์ในพื้นที่ ซึ่งผู้นำในลักษณะนี้เป็นผู้นำที่น่ายกย่อง และสิ่งที่สำคัญนั้นผู้นำจำเป็นต้องเข้าใจคนในชุมชน ว่าชุมชนต้องการอะไร ควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดความสงบสุขของคนในชุมชนที่ต้องการผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ดี มีทัศนคติในการบริหารงานชุมชน โดยในชุมชนเมือง หรือชุมชนกรุงเทพมหานครจำเป็นต้องมีผู้นำหรือมีความเป็นผู้นำในด้านนี้เพื่อเป็นการทำให้ชุมชนมีเสถียรภาพ และมีประสิทธิภาพ ในการบริหารงานชุมชนที่ดี

7. ภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ในการเป็นผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรมข้อสุดท้ายนี้ จำเป็นต้องเข้าใจตัวบุคคล การบริหารงานบุคคล มีการสังเกต เข้าใจ กับคนในพื้นที่ชุมชนว่ามีความต้องการอะไร การเป็นผู้นำนั้นต้องมีทั้งความรู้ ความเข้าใจกลุ่มคนในพื้นที่ ว่าสิ่งที่ทำนั้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กลุ่มบุคคลในชุมชนนั้นคาดหวังไว้หรือไม่ อย่างไร โดยต้องมีการมองในหลากหลายมิติ เพื่อเป็นการเข้าใจกลุ่มคน การจะบริหารคนนั้นสิ่งแรก คือ มีทัศนคติที่ดี มีเทคนิคในการบริหาร มีการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบข้างล้วนมีคุณค่า เพื่อสร้างเป็นแนวทางในการบริหารงาน ซึ่งชุมชนเมืองจำเป็นต้องมีความเข้าใจในตัวบุคคลให้มากขึ้นว่า บุคคลในชุมชนในแต่ละกลุ่มมีความสามารถ มีทักษะในด้านใดบ้างเพื่อเป็นการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งโดยเน้นที่ตัวบุคคล

ดังนั้น ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรมกับการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานคร คือ บริหารชุมชนอย่างมีหลักการเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหาร และสร้างสรรค์งานสู่เป้าหมาย เพื่อเน้นการบริหารอย่างมีกรอบแนวคิดที่ดี โดยเน้นหลักตนเพื่อกระจาย ซึ่งผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ที่จะสามารถเป็นผู้ที่ถ่ายทอดสู่ชุมชนให้เข้าใจทั้งแนวคิดที่ดีของผู้นำเพื่อให้มีการปฏิบัติตาม โดยประมาณการอย่างพอเพียง ซึ่งในการประมาณการนี้เป็นการพิจารณาให้รู้ถึงความเหมาะสมต่อการบริหารจัดการชุมชนเน้นความพอประมาณ ความพอเพียง เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ากับการพัฒนาชุมชนของความเป็นผู้นำ อย่างมีความเหมาะสม โดยการจะบริหารชุมชนที่ดีจำเป็นต้องลำดับเวลาในการบริหารจัดการ ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไปเพื่อรักษาความสมดุลในชุมชนเมืองให้เป็นไปตามเวลาที่เหมาะสม และต้องเน้นชุมชนเป็น

ศูนย์กลาง ในการอยู่ร่วมกับชุมชนควรมองถึงสิ่งที่ทำในชุมชนมีความสุข ไม่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการบริหารชุมชน โดยมีความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วม ไม่ควรสั่งการในชุมชน มีการแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชนไปพัฒนาเพื่อให้เกิดความเจริญ สร้างประโยชน์ต่อชุมชน โดยขับเคลื่อนชุมชนให้พัฒนาไปได้ตามแนวทางของหลักการบริหารจัดการชุมชนที่เข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้

สรุป

ภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรมกับการบริหารจัดการชุมชนในกรุงเทพมหานครต้องเป็น รู้หลักในการบริหาร คือ การบริหารชุมชนอย่างมีหลักการเพื่อเป็นการป้องกันปัญหา และสร้างสรรค์งานตามเป้าหมาย และกรอบแนวคิดที่ดี พร้อมทั้งการพิจารณาให้รู้ถึงความเหมาะสมต่อการบริหารจัดการชุมชนเน้นความพอประมาณ และความพอเพียง เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าตามเวลาที่เหมาะสม เน้นชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อประโยชน์ต่อชุมชน และขับเคลื่อนชุมชนให้พัฒนาไปได้ตามแนวทางของหลักสัปปริสธรรมควบคู่กับการบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

แหล่งอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (2565). เปิดแนวคิดผู้สมัครผู้ว่าฯกทม. “เมืองที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/1002757>.
- กองนโยบายและแผนงาน. (2561). สถิติข้อมูลชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2565, จาก <https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000354/plan/report/07>.
- จุฬามณี แก้วโพนทอง และคณะ. (2561). การบริหารจัดการชุมชนเพื่อความยั่งยืน. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, 18(1), 264-273.
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. (2561). แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2565, จาก <https://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads/2018/06/แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ.Pdf>
- ไทยเฮลท์ไลฟ์. (2559). สัปปริสธรรม 7 ประการ. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2565. จาก <https://thaihealthlife.com/สัปปริสธรรม7>.
- นั้สวรรณ สิทธิธรรม. (2564). ผู้นำใครก็เป็นได้ แต่ไม่ใช่ทุกคนจะมีภาวะผู้นำ เช็ก 10 ลักษณะของผู้นำที่ดี. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2565. จาก missiontothemoon.co.
- บริษัท ซิกน่า ประกันภัย จำกัด (มหาชน). (2565). ภาวะผู้นำ 7 อย่าง แบบไหนบ้าง? ที่ลูกน้องมองหาจากหัวหน้า. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.cigna.co.th/health-wellness/well-at-work>.

- บ้านจอมยุทธ. (2543). ผู้นำ (Leader). สืบค้น 20 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.baanjomyut.com/library/leadership/index.html>.
- พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ. (2553). สัมปฤทธิธรรม 7 : ธรรมที่ทำให้คนเป็นลัทธิบุรุษ. สืบค้น 22 กรกฎาคม 2565, จาก https://www.dmc.tv/pages/top_of_week/20100830.
- พระราชบัญญัติระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564. (2564, 27 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 138 ตอนพิเศษ 114 ง, หน้า 10-11
- สมคิด บางโม. (2538). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: นานีอักษรการพิมพ์.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). (2561). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ (พิมพ์ครั้งที่ 31). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- สารานุกรมเสรี. (2563). สัมปฤทธิธรรม. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2565, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/สัมปฤทธิธรรม>.
- สำนักงานเขตลาดพร้าว. (2556). การจัดตั้งชุมชน. สืบค้น 21 กรกฎาคม 2565, จาก <https://webportal.bangkok.go.th/latphrao/page/sub/17146/การจัดตั้งชุมชน>.